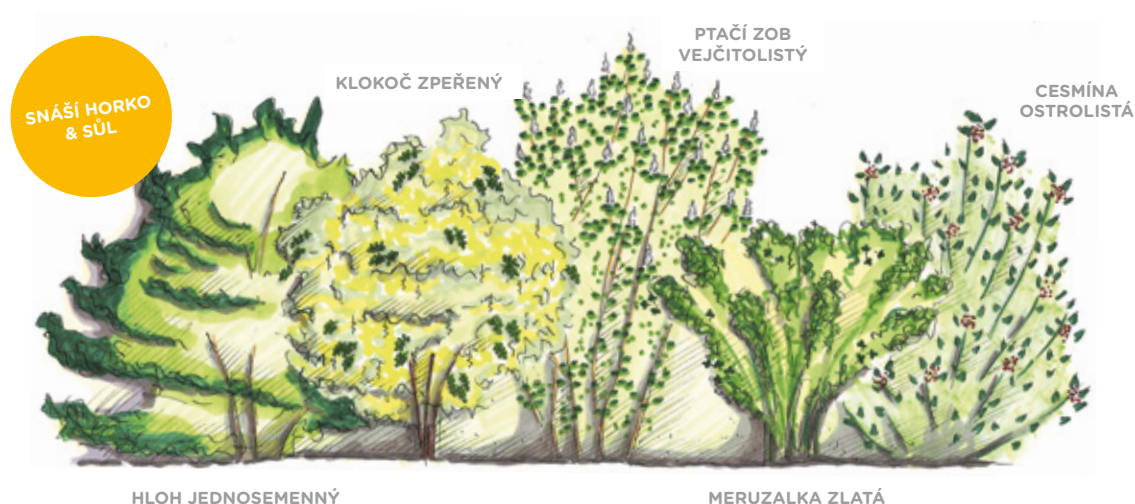

ŽIVÉ PLOTY V MĚSTSKÉM PROSTŘEDÍ

Stinné stanoviště

ŽIVÉ PLOTY DO MĚST

V této brožuře najdete kombinaci rostlin vhodnou pro živý plot do měst, který se hodí na stinná až polostinná stanoviště.

Odolné živé ploty jsou vhodné obzvláště pro výsadby v sídelních oblastech, neboť zkrášlují nejen obytný prostor měst a obcí svými rozmanitými květy, plody a různobarevným olistěním, ale jsou také odolné vůči horku a suchu.

Extrémní stanoviště jako jsou ulice nebo silně rozehrátá náměstí v létě ochlazují vypařováním vody. Kromě toho tvoří pohledovou a hlukovou clonu a ochranu proti větru. Na podzim jsou volně rostoucí smíšené živé ploty pestrou atraktivní alternativou monotónních jednodruhových tvarovaných živých plotů nebo trávníku. Mnoho domácích druhů je odolných a ekologicky cenných pro volně žijící živočichy.

Nejvhodnější doba pro výsadbu je podzimní období bez mrazů (říjen až listopad). Během období vegetačního klidu mohou rostliny ještě před zimou

vytvořit kořenové vlášení a tak si zajistit zásobu živin a vody pro následující jaro. Na podzim vysazené rostliny po výsadbě téměř nevypařují vodu, a proto v následující sezóně na začátku léta netrpí stresem ze sucha tolik jako jarní výsadby.

TIP V informačním letáku „Gehölze“ (Dřeviny) najdete užitečné tipy pro výsadbu a péči o stromy, keře a liány (jen německy):
www.naturimgarten.at/files/content/files/gehoelze.pdf

ONLINE NÁSTROJ „NAVIGÁTOR PRO ŽIVÉ PLOTY“

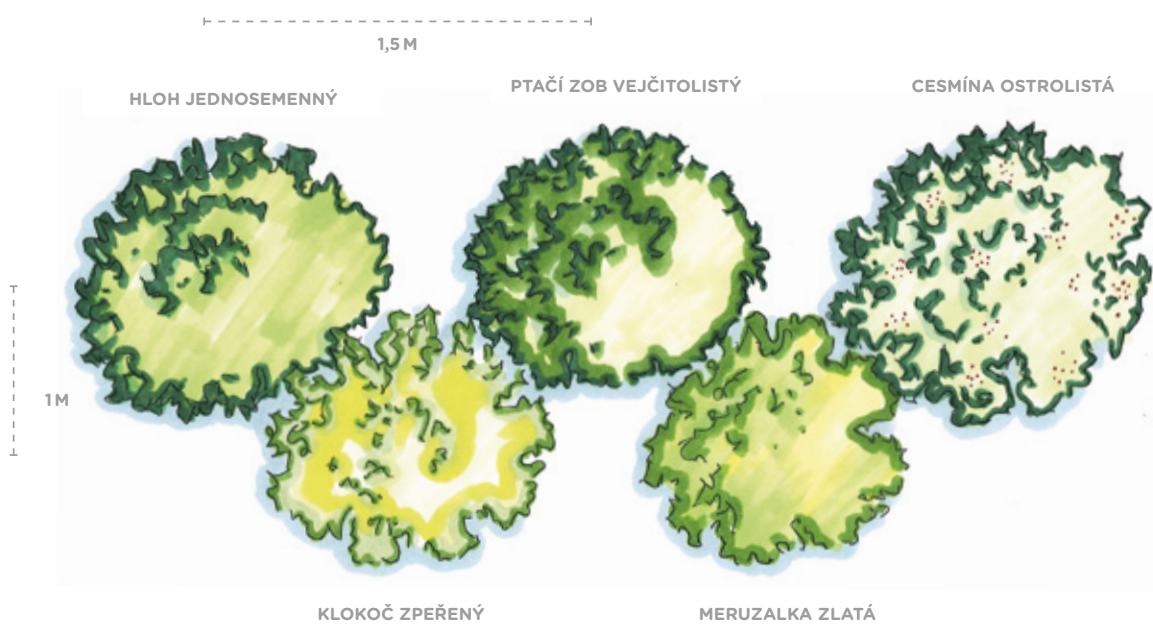
Mnoho dalších informací a podrobností o četných keřích, stejně jako cenné praktické tipy pro výsadbu a péči o živé ploty najdete na stránce:
www.keredozivychplotu.cz

KALENDÁŘ DOBY KVĚTU

BOTANICKÝ NÁZEV	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
hloh jednosemenný <i>Crataegus monogyna</i>					☼	☼						
meruzalka zlatá <i>Ribes aureum</i>				☼	☼							
ptačí zob vejčitolistý <i>Ligustrum ovalifolium</i>						☼	☼					
klokoč zpeřený <i>Staphylea pinnata</i>					☼							
cesmína ostrolistá <i>Ilex aquifolium</i>					☼	☼	☼					

SCHÉMA VÝSADBY - PŮRODYS

POPIS

© Natur im Garten/S. Streicher

Hloh jednosemenný*Crataegus monogyna*

Hloh jednosemenný roste na slunných až stinných stanovištích, je velmi nenáročný a odolný proti větru. Je vhodný jako solitérní keř nebo do živého plotu.

POPIS	
PŮVOD	domácí
FORMA VZRŮSTU (HABITUS)	vzpřímený keř, hustě posetý trny, s malou, kulatou korunou
VÝŠKA (M)	2–6 m
ŠÍŘKA (M)	2–5 m
NÁROKY NA PŮDU A STANOVIŠTĚ	toleruje všechny půdy, střední nároky na živiny
TOLERANCE VŮČI SOLI	mírně tolerantní vůči soli
MRAZUVZDORNOST	vysoce mrazuvzdorný do -29 °C
ODOLNOST VŮČI KLIMATICKÝM ZMĚNÁM	odolný vůči klimatickým změnám, odolný vůči městským podmínkám
KVĚT & BARVA KVĚTŮ	vícečetné krémově bílé květy, V-VI
ŘEZ	dobře snáší řez
EKOLOGICKÁ HODNOTA	potrava a úkryt pro ptáky
DALŠÍ INFORMACE	essbare Früchte (Reifezeit September); Vorsicht: feuerbrand plody jsou jedlé (doba zrání - září); pozor, ohrožený spálou

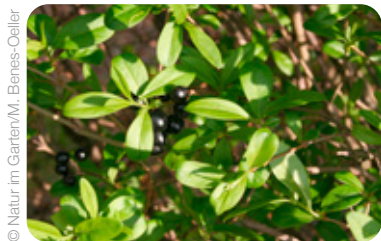

© Natur im Garten/M. Benes-Oeller

Meruzalka zlatá*Ribes aureum*

Meruzalka zlatá roste na slunných a polostinných stanovištích, je považována ale také za stínomilnou. Je nenáročná, snáší horko a preferuje půdy chudé na vápník.

POPIS	
PŮVOD	západ Severní Ameriky
FORMA VZRŮSTU (HABITUS)	vzpřímený, keřovitý
VÝŠKA (M)	2 m
ŠÍŘKA (M)	1,5 m
NÁROKY NA PŮDU A STANOVIŠTĚ:	hluboké, ne příliš suché půdy
TOLERANCE VŮČI SOLI	tolerantní vůči soli
KOŘENY - TVORBA ODNOŽÍ	hlavní kořen mělký, málo větvený
MRAZUVZDORNOST	vysoce mrazuvzdorná, do -45,5°C
ODOLNOST VŮČI KLIMATICKÝM ZMĚNÁM:	snáší sucho, odolná vůči městským podmínkám
KVĚT & BARVA KVĚTŮ	zlatožluté květy, IV-V
PLODY	černé, kulaté plody; nejedlé
ŘEZ	je nutný pravidelný řez, aby se zabránilo stárnutí
EKOLOGICKÁ HODNOTA	potrava a úkryt pro ptáky, pastva pro včely

Ptačí zob vejčitolistý

Ligustrum ovalifolium

Ptačí zob vejčitolistý je velmi nenáročný a dobře snáší slunce, polostín i stín. Je odolný vůči suchu a polostálezelený, jen není domácí.

POPIS	
PŮVOD	Japonsko
FORMA VZRŮSTU (HABITUS)	keřovitý, vzpřímený, mírně převisající
VÝŠKA (M)	2,5–5 m
ŠÍŘKA (M)	1,5–3 m
NÁROKY NA PŮDU A STANOVIŠTĚ	nenáročný
TOLERANCE VŮČI SOLI	tolerantní vůči soli
KOŘENY - TVORBA ODNOŽÍ	ploché kořenový systém, netvoří odnože
MRAZUVZDORNOST	mrazuvzdorný do -18°C
ODOLNOST VŮČI KLIMATICKÝM ZMĚNÁM	odolný vůči klimatickým změnám
KVĚT & BARVA KVĚTŮ	bílé květy v latách, VI-VII
PLODY	černé bobule, doba zrání: září
ŘEZ	snáší řez
EKOLOGICKÁ HODNOTA	cenný pro hmyz, zdroj potravy pro ptáky
DALŠÍ INFORMACE	všechny části rostliny jsou jedovaté

Klokoč zpeřený

Staphylea pinnata

Klokoč zpeřený snáší slunné až stinné stanoviště. Je to vápnomilný keř a potřebuje propustnou, kyprou půdu.

POPIS	
PŮVOD	jihovýchodní Evropa až Malá Asie
FORMA VZRŮSTU (HABITUS)	vzpřímený, volně rozvětvený
VÝŠKA (M)	2–5 m
ŠÍŘKA (M)	1,5–3 m
NÁROKY NA PŮDU A STANOVIŠTĚ	propustné, kypré půdy, středně suché až čerstvé, vápnomilný
KOŘENY - TVORBA ODNOŽÍ	srdčitý kořenový systém
MRAZUVZDORNOST:	mrazuvzdorný do -23 °C
ODOLNOST VŮČI KLIMATICKÝM ZMĚNÁM	teplomilný, středně odolný proti větru, odolný vůči klimatickým změnám
KVĚT & BARVA KVĚTŮ	bílo-žluté převislé květní laty, V
ŘEZ	obvykle není řez potřeba
EKOLOGICKÁ HODNOTA	cenný zdroj potravy pro různé druhy hmyzu jako jsou včely, motýli, čmeláci či pestřenky

© Natur im Garten/M. Benes-Oeller

Cesmína ostrolistá

Ilex aquifolium

Cesmína ostrolistá je nenáročná, roste na slunných i stinných místech a dává přednost kyprým a propustným půdám. Je domácí, stálezelená, oblíbená jako dřevina pro hnízdění ptáků a její listy a plody jsou jedovaté.

POPIS	
PŮVOD	domácí (západní Evropa, oblast Středozemního moře)
FORMA VZRŮSTU (HABITUS)	široký, pyramidální, převyšující vzrůst
VÝŠKA (M)	1–5 m
ŠÍŘKA (M)	3 m
NÁROKY NA PŮDU A STANOVISŤE	propustné, vlhké půdy, bohaté na humus
TOLERANCE VŮČI SOLI	citlivá na sůl
KOŘENY - TVORBA ODNOŽÍ	hluboko kořenicí
MRAZUVZDORNOST	mrazuvzdorná
ODOLNOST VŮČI KLIMATICKÝM ZMĚNÁM	odolná vůči městským podmínkám
KVĚT & BARVA KVĚTŮ	nenápadné, bělavé květy, V-VII
PLODY	oranžovo-červené zářivé plody
ŘEZ	jen pokud je příliš vysoká nebo široká; letní řez brzdí růst
EKOLOGICKÁ HODNOTA	dřevina k hnízdění a úkrytu ptáků
DALŠÍ INFORMACE	listy pichlavé, všechny části rostliny mírně jedovaté

JAK SPRÁVNĚ ŘEZAT ŽIVÝ PLOT

Volně rostoucí živé ploty stačí zhruba každých pět let prosvětlit. Při prořezávání se zespodu odstraní starší větve nebo ty, které vyrostly příliš vysoko. Mladší výhony zůstávají zachovány a je jim poskytnuto více prostoru k opětovnému růstu. Díky tomuto typu řezu si dřeviny udržují svou přirozenou formu vzrůstu a svět živočichů neztratí svůj životní prostor. Prosvětlování je nejčastější a především nejšetrnější způsob stříhání živého plotu!

Pro ptáky představují živé ploty důležitá stanoviště, protože jim poskytují úkryt, potravu a místa k hnízdění. Zatímco výběr domácích druhů rostlin, které jsou co nejvíce vhodné pro dané stanoviště, má pozitivní vliv na rozmanitost ptactva v zahradě a veřejné zeleni, je důležité i správné načasování řezu, aby byla péče o živý plot k ptákům šetrná. Kvůli ochraně hnízdicího ptactva a jejich mláďat provádějte proto řez v předjaří, mimo období jejich rozmnožování.

Pokud jsou udržovací opatření na jaře a v létě nevyhnutelná, před každým řezem zkontrolujte, zdali se v živém plotu nenachází ptačí hnízda. Místa v jejich okolí se řezat nesmí, neboť jakékoli úmyslné rušení nebo ničení míst k hnízdění je podle dolnora-

kouského zákona o ochraně přírody nezákonné. U nás je tato problematika obecně řešena v Zákonu o ochraně přírody a krajiny, kde se zakazuje úmyslné usmrcování, vyrušování nebo odstraňování hnízd všech druhů ptáků.

Opadané listí může přes zimu zůstat ležet pod keři. Půda je tak chráněna a užitečný hmyz může listí využít k přezimování.

NÁKUP ROSTLIN

Nákup keřů je třeba pečlivě zvážit. Regionální zahradnictví a školky mají dobrý sortiment a zaručují vysokou kvalitu. Vždy se však ptejte, zda se jedná o dřeviny z regionální produkce, protože ty jsou nejlépe přizpůsobeny místnímu klimatu a půdě.

V Rakousku je možné pro nákup živého plotu využít tzv. **Partnerské firmy „Natur im Garten“**, které pracují podle trvale udržitelných kritérií a ekologicky cenné rostliny označují.

SYM: BIO-PROJEKT

Kvůli narůstajícímu suchu na mnoha místech a postupující změně klimatu je mnoho obcí a měst konfrontováno s dopady klimatických změn na správu veřejné zeleně.

DALŠÍ INFORMACE

Více informací najdete na stránkách:

- www.naturimgarten.at/projekt-sym-bio.html
- https://www.at-cz.eu/at/ibox/pa-4-nachhaltige-netzwerke-und-institutionelle-kooperation/atcz234_symbio
- www.prirodnizahrada.eu

Přeshraniční projekt Interreg SYM: BIO (ATCZ234) propojuje a mobilizuje aktéry v České republice, Vídni a Dolním Rakousku a ukazuje velký potenciál veřejné zeleně a přírodě blízkých zahrad v oblasti adaptace na změnu klimatu. V rámci projektu se zkoumají, testují a urychlují strategie pro adaptaci na klimatické změny i metody péče o veřejnou zeleň a zahrady zaměřené na podporu biodiverzity a na adaptaci na suchu.

**Kontakt: Přírodní zahrada z.s., Klášterská 140/II
CZ-377 01 Jindřichův Hradec
info@prirodnizahrada.eu
www.prirodnizahrada.eu**

Impressum: Vlastník média: „Natur im Garten“ GmbH; Text a redakce: Theresa Steiner, Katja Batakovic, Stefan Strobelberger, Stefan Streicher © Překlad: Lada Zabloudivová; Odborná korektura: Dana Křivánková; Redakce českého textu: Martina Petrová; Fotografie: © Natur im Garten/ M. Benes-Oeller, S. Streicher; © Grafika: Natur im Garten/S. Streicher. © Layout: socher-mit-e.at; © Listopad 2022

Projekt „ATCZ234 - SYM: BIO“ je spolufinancován Evropskou unií prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci programu INTERREG V-A Rakousko-Česká republika 2014-2020.

